

**Miljø- og
Ligestillingsministeriet**
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 23. september 2025
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 50-25

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat om Kommissionens delegerede direktiv om tilpasning til den videnskabelige og tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) for så vidt angår tre undtagelser (6.a, 6.b og 6.c for anvendelsen af bly som legeringselement i stål, aluminium og kobber (delegeret retsakt)).

Frist for medlemsstaternes indsigelse er den 30. september 2025.

Den delegerede retsakt vurderes generelt ikke at ændre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Den 22. september 2025

J.nr. 2025 - 3533

MIM 50-25

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens delegerede direktiv om tilpasning til den videnskabelige og tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) for så vidt angår tre undtagelser (6.a, 6.b og 6.c for anvendelsen af bly som legeringselement i stål, aluminium og kobber (delegeret retsakt))

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 8. september 2025 fremsendt en delegeret retsakt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU af 8. juni 2011 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet) med henblik på tilpasning af bilag III til den tekniske udvikling.,+ Med retsакten fornyes eksisterende undtagelser (6.a, 6.b og 6.c) for anvendelsen af bly som legeringselement i stål, aluminium og kobber i en tidsbegrænset periode indtil den 30. juni 2027. Den delegerede retsakt vurderes generelt ikke at ændre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Retsакten vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen kan støtte undtagelsen, da beskyttelsesniveauet under Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH-forordningen) ikke vil være svækket, og det enten ikke er muligt at substituere, eller alternativernes pålidelighed ikke er sikret. Frist for medlemsstaternes indsigelse er den 30. september 2025. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har den 8. september 2025 fremsendt en delegeret retsakt om tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet).

Kommissionen har vedtaget den delegerede retsakt med hjemmel i RoHS-direktivets artikel 5, stk.1, litra a, som et delegeret direktiv. Artikel 5 indeholder bestemmelser om tilpasning af direktivets bilag III og IV til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290 og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder, i dette tilfælde indtil den 9. november 2025. Fristen for indsigelse kan forlænges med to måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Formandskabet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne senest den 30. september 2025.

Formål og indhold

Med udstedelsen af de delegerede retsakter forlænges eksisterende undtagelser for anvendelse af bly som legeringselement i henholdsvis stål, aluminium og kobber, hvor der endnu ikke er tilfredsstillende alternativer til bly.

RoHS-direktivet begrænser anvendelsen af visse stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr gennem stofrestriktioner, der fremgår af direktivets bilag II. Direktivets bilag III og IV indeholder en optegnelse over specifikke anvendelser af stofferne, som er undtaget fra stofrestriktionerne i henhold til direktivet. Undtagelser optages eller fornyes på baggrund af aktører og virksomheders anmodning herom.

En anmodning om optagelse eller fornyelse af en undtagelse imødekommes, hvis det fastslås, at dette ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der følger af forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) samtidig med, at mindst én af følgende betingelser er opfyldt:

- Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere stoffet i den specifikke anvendelse ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II,
- Alternativernes pålidelighed er ikke sikret,
- Den samlede negative miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen er sandsynligvis større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Beslutninger om optagelse eller fornyelse af undtagelser og disses gyldighedsperioder skal tage hensyn til alternativernes tilgængelighed, substitutionens socioøkonomiske indvirkning og enhver potentiel indvirkning på innovationen.

Bly er et giftigt stof, der påvirker udviklingen af nervesystemet, kan give kroniske nyreskader og påvirke blodtrykket. Der findes ingen nedre grænse for den koncentration, som skader nyrerne og hjernens udvikling. Ifølge det Europæiske Fødevareagentur overskrider vores nuværende udsættelse for bly gennem fødevarer og andre kilder allerede den tolerable mængde, hvorfor alle kilder til udsættelse for bly bør begrænses.

Direktivets bilag II begrænser anvendelsen af bly i elektrisk og elektronisk udstyr. Den maksimalt tilladte koncentrationssværdi er herefter 0,1 vægtprocent (%) i det homogene materiale.

Gældende undtagelser

Direktivets bilag III undtagelse 6.a, 6.b og 6.c undtager visse anvendelser af bly som legeringselement i hhv. stål, aluminium og kobber.

Undtagelserne blev første gang optaget som undtagelse 6 i det oprindelige RoHS-Direktiv, Direktiv 2002/95/EF, og har således været gældende siden 2003. Seneste revision skete i 2015, hvorved nuværende ordlyd blev formuleret og adopteret ved delegerede direktiver 2018/739, 2018/740 og 2018/741.

6.a og 6.a.I vedr. bly i stål

Undtagelse 6.a undtager anvendelsen af bly som legeringselement i stål til spåntagende forarbejdning og i galvaniseret stål, højst 0,35 vægtprocent bly.

Undtagelsen gælder for produktkategori 8, 9 og 11 og skulle udløbe;

- d. 21. juli 2021 for kategori 8 og 9 for så vidt angår medicinsk udstyr bortset fra medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og overvågnings- og reguleringsinstrumenter bortset fra industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter,
- den 21. juli 2023 for kategori 8 for så vidt angår medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og
- den 21. juli 2024 for kategori 9 for så vidt angår industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og kategori 11.

Undtagelse 6.a.I undtager anvendelsen af bly som legeringselement i stål til spåntagende forarbejdning, højst 0,35 vægtprocent bly, og i batch-varmforzinkede stålkomponenter, højst 0,2 vægtprocent bly. Undtagelsen gælder for produktkategorierne 1-7 og 10 og skulle udløbe den 21. juli 2021.

6.b, 6.b.I og 6.b.II vedr. bly i aluminium

Undtagelse 6.b undtager anvendelsen af bly som legeringselement i aluminium, højst 0,4 vægtprocent bly. Undtagelsen gælder for produktkategori 8, 9 og 11 og skulle udløbe

- den 21. juli 2021 for kategori 8 og 9 for så vidt angår medicinsk udstyr bortset fra medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og overvågnings- og reguleringsinstrumenter bortset fra industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter,
- den 21. juli 2023 for kategori 8 for så vidt angår medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og
- den 21. juli 2024 for kategori 9 for så vidt angår industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og kategori 11.

Undtagelse 6.b.I undtager anvendelsen af bly som legeringselement i aluminium, højst 0,4 vægtprocent bly, forudsat at det stammer fra genvundet blyholdigt aluminiumsskrot. Undtagelsen gælder for produktkategorierne 1-7 og 10 og skulle udløbe den 21. juli 2021.

Undtagelse 6.b.II undtager anvendelsen af bly som legeringselement i aluminium til maskinbearbejdning, højst 0,4 vægtprocent bly. Undtagelsen gælder for produktkategorierne 1-7 og 10 og skulle udløbe den 18. maj 2021.

6.c vedr. bly i kobber

Undtagelse 6.c undtager anvendelsen af bly i kobberlegeringer med et blyindhold på op til 4 vægtprocent. Undtagelsen gælder for alle produktkategorier og skulle udløbe

- den 21. juli 2021 for kategori 1-7 og 10 samt kategori 8 og 9 for så vidt angår medicinsk udstyr bortset fra medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og overvågnings- og reguleringsinstrumenter bortset fra industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter,
- den 21. juli 2023 for kategori 8 for så vidt angår medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og
- den 21. juli 2024 for kategori 9 for så vidt angår industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og kategori 11.

I henhold til artikel 5, stk. 5, skal en ansøgning om fornyelse af en undtagelse indgives senest 18 måneder før undtagelsens udløb.

Kommissionen modtog ansøgninger om fornyelse af undtagelse 6.a og 6.a.I den 17. og 20. januar 2020, undtagelse 6.b, 6.b.I og 6.b.II den 2. december 2019 og 17. januar 2020, undtagelse 6.c den 15. og 16. januar 2020 og undtagelse 6.a og 6.b specifikt for kategori 9 for så vidt angår industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og kategori 11 den 20. januar 2023.

I henhold til artikel 5, stk. 5, andet afsnit, i direktiv 2011/65/EU forbliver den nuværende undtagelse gyldig, indtil der er truffet afgørelse om ansøgningen om fornyelse.

For at vurdere de modtagne ansøgninger gennemførte Kommissionen et teknisk og videnskabeligt studie, som blev afsluttet i 2022. Et yderligere studie med fokus på kategori 9 og 11, som der blev ansøgt om fornyelse af på et senere tidspunkt, blev gennemført og afsluttet i 2024.

Tekniske og videnskabelige studier

De tekniske og videnskabelige studier fremhævede følgende:

6.a og 6.a.I vedr. bly i stål

- Ved spåntagende forarbejdning benyttes bly til at gøre stålet lettere at forarbejde grundet blys smørende effekt.
- Der er meget begrænsede fremskridt vedr. substitution, og en udfasning af undtagelsen på nuværende tidspunkt kan have negative konsekvenser såsom højere CO₂-udledning, større sundhedsrisiko og højere økonomiske udgifter, der vil overstige fordelene ved at substituere blyet, navnlig hvis disse udfases over kort tid.
- Ved galvanisering er bly til stede dels, fordi der anvendes sekundær blyholdigt zink, dels når bly tilsættes intentionelt ved galvanisering af stålkomponenter med små detaljer. Fordi noget af blyet migrerer til stålkomponenterne i galvaniseringsprocessen, indeholder stålet små mængder af bly efter galvanisering.
- Trods, at elektroniske produkter ikke har brug for de egenskaber, som bly har, er det ikke muligt at benytte galvaniseringsanlæg med blyfri zinkbade,

da antallet af anlæg er få og placeret med store fysiske afstande. Et krav om anvendelse af blyfri zink vil desuden indebære negative indvirkninger på miljø, da brugen af sekundær zink er miljømæssig fordelagtig sammenlignet med anvendelsen af primær zink, og på økonomi og klima grundet øget transport og udgifter hertil, der vil opveje de fordele, der er ved at substituere bly ved at benytte rene zinkmaterialestrømme.

- I lyset af ovenstående foreslås undtagelserne fornyet. De fornys med deres nuværende anvendelsesområde, da der ikke fremkom tekniske argumenter for ændringer hertil.

6.b, 6.b.I og 6.b.II vedr. bly i aluminium

- I støbelegeringer er bly til stede utilsigtet, da der benyttes genvundet aluminiumsskrot.
- At gennemtvinge substitution af blyet i sådanne anvendelser har ikke miljømæssige fordele, da dét at fortynde det genvundne aluminium med primært aluminium i støbelegeringerne vil medføre et større energiforbrug. Grundet tekniske fremskridt kan koncentrationsniveauet sænkes til fra 0,4 til 0,3 vægtprocent. Blyindholdet forventes fortsat at falde over tid. Denne del af undtagelsen fornys derfor med indskrænket anvendelsesområde.
- Ved maskinbearbejdning benyttes bly til at gøre aluminiummet lettere at bearbejde grundet blys smørende effekt.
- Pålidelige alternativer er markedsført for de fleste produktkategorier af elektrisk og elektronisk udstyr, og i mange anvendelser er bly i aluminium til maskinbearbejdning blevet substitueret. Undtagelsen indskrænkes i overensstemmelse hermed. For kategori 9, industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter, og kategori 11, andet EEE, kræves der dog mere tid, før blyniveauet kan sænkes eller helt udfases for maskinbearbejdning, da det vil kræve at der gennemføres re-design og i nogle tilfælde omkvalificering af produkterne. Undtagelserne fornys derfor for disse kategorier.

6.c vedr. bly i kobber

- I kobberlegeringer er bly til stede for at tilvejebringe elektriske og mekaniske funktioner herunder ledningsevne, afspænding, korrosion, spånbrydning, holdbarhed eller smøreevne.
- Da alternativer er under udvikling er tiden ikke moden til at indskrænke anvendelsesområdet eller sænke den maksimale koncentrationsværdi for bly i kobberlegeringer. Det vil have væsentlige indvirkninger på miljø og økonomi, eftersom substitution vil medføre et større energiforbrug og kræve økonomiske investeringer, hvilket vil øge omkostningerne på komponentniveau for elektrisk og elektronisk udstyr. Undtagelsen fornys derfor i sin nuværende form.

Grundet undtagelsernes brede anvendelsesområde kan det ikke udelukkes, at de overlapper med REACH bilag XVII indgang 63, som begrænser anvendelsen af bly for at minimere børns udsættelse for bly fra artikler, der sælges til offentligheden. For at sikre, at undtagelserne ikke svækker beskyttelsesniveau under REACH, begrænses deres anvendelsesområde tilsvarende det område, der dækkes af

REACH. Denne begrænsning i anvendelsesområde vurderes at have en marginal indvirkning, især for EEE anvendt i en professionel kontekst.

Kommissionen har vurderet, at undtagelserne kan fornys med de foreslåede ændringer, da disse ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og det enten ikke er teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere anvendelsen af bly (Undtagelse 6.a & 6.a.I), eller alternativernes pålidelighed er ikke sikret (undtagelse 6.b, 6.b.I, 6.b.II og 6.c).

Nye undtagelser

6.a og 6.a.I vedr. bly i stål

Undtagelse 6.a og 6.a.I fornys som undtagelse 6.a.I for så vidt angår bly som legeringselement i stål til spåntagende forarbejdning og ny undtagelse 6.a.II for så vidt angår bly i batch-varmforzinkede stålkomponenter. Begge får ny udløbsdato den 30. juni 2027 for alle kategorier. Der foretages ingen ændringer i anvendelsesområdet for de nugældende undtagelser, ud over i forhold til REACH indgang 63. Derfor udfases nugældende undtagelse 6.a formelt med en overgangsperiode på 12 mdr.

6.b, 6.b.I og 6.b.II vedr. bly i aluminium

Undtagelse 6.b fornys som ny undtagelse 6.b.I, der bibeholder sin formulering, men herefter dækker kategori 9 industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og kategori 11, og ny undtagelse 6.b.III, der dækker kategori 8 og 9, bortset fra industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter. Der foretages ingen ændringer i anvendelsesområdet for de nugældende undtagelser, ud over i forhold til REACH indgang 63. Derfor udfases eksisterende undtagelse 6.b med en overgangsperiode på 12 mdr.

Eksisterende undtagelse 6.b.I fornys også i ny undtagelse 6.b.III, der dækker kategori 1-7 og 10, med udspecificerer anvendelsesområdet til aluminium fra genanvendt byholdigt aluminiumsskrot og det maksimalt tilladte koncentrationsniveau for bly sænkes fra 0,4 til 0,3 vægtprocent. Ny undtagelse 6.b.III udløber 30. juni 2027. Der foretages ingen ændringer i anvendelsesområdet for de nugældende undtagelser, ud over i forhold til REACH indgang 63. Derfor udfases 6.b.I udfases med en overgangsperiode på 12 mdr.

Undtagelse 6.b.II vedr. aluminium til maskinbearbejdning møder ikke kriterierne for fornyelse og udfases derfor med en overgangsperiode på 18 mdr. for så vidt angår kategori 1-7 og 10. Der foretages ingen ændringer i anvendelsesområdet for de nugældende undtagelser, ud over i forhold til REACH indgang 63, for så vidt angår kategori 9 industrielle overvågnings- og reguleringsinstrumenter og kategori 11 indtil 30. juni 2027.

6.c vedr. bly i kobber

Undtagelse 6.c vedr. bly i kobberlegeringer fornys i sin nugældende form for alle kategorier og udløber 30. juni 2027.

Alle undtagelser tilføjes en fodnote for at begrænse dem i overensstemmelse med REACH indgang 63.

Kommissionen vurderer, at de foreslåede gyldighedsperioder ikke har indvirkning på innovationen.

Kommissionen har hørt ekspertgruppen for delegerede retsakter under RoHS den 11. oktober 2021, den 18. september 2024 og den 30. april 2025.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt og kan gøre indsigelse mod den indtil den 9. november 2025, hvorefter denne frist kan forlænges med yderligere to måneder. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

RoHS-direktivet og alle senere ændringer hertil er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr i EU (RoHS-bekendtgørelsen).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, således at der udstedes en ny RoHS-bekendtgørelse med de ændringer, der følger af det delegerede direktiv senest seks måneder efter det træder i kraft.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvorfra der er indkommet to høringssvar.

Branchehuset byder de tre rammenotater velkommen, men udtrykker ærgrelse over processen med forlængelse af undtagelser til RoHS, herunder at der ikke sikres kontinuerlig behandling af ansøgningerne om undtagelser.

Dansk Industri støtter, at regeringen ikke gør indsigelse mod udstedelsen af retsakterne, men bemærker, at forlængelsen af undtagelserne kommer i sidste øjeblik, og at processen med behandling af undtagelser giver anledning til bekymringer for berørte virksomheder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaternes eksperter har kritiseret ansøgers indsats i forhold til substitution og den deraf følgende mangelfulde data frembragt under den tekniske og videnskabelige vurdering af ansøgningen. Kommissionen konkluderer, at betingelserne i art. 5, stk. 1, litra a er opfyldt på det foreliggende grundlag, men indikerer over for industrien, at der fremadrettet bør søges for specifikke anvendelser med et bedre oplyst grundlag. Dét gøres ved på forskellig vis at ændre undtagelserne, så de bliver så anvendelsesspecifikke som muligt og har korte gyldighedsperioder, særligt hvor gældende undtagelser fornys i uændret form.

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede forordning, da det findes godtgjort, at undtagelserne opfylder betingelserne i RoHS, og at undtagelserne er givet til meget specifikke anvendelser, og med forholdsvis hårde tidsbegrænsninger, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.